

Warszawa, 07 marca 2025 r.

ODPOWIEDŹ NA PETYCJĘ

Znak sprawy:

Osoba do kontaktu:

E-mail:

Pan

ePUAP

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na Pana petycję z dnia 12 grudnia 2024 r. o podjęcie pilnych i zdecydowanych działań w celu przeciwdziałania nieuczciwym praktykom polegającym na promowaniu terapii o nieudowodnionej skuteczności w tym:

1. Zintensyfikowanie działań kontrolnych oraz monitorujących w zakresie propagowania terapii wątpliwej jakości w przestrzeni publicznej, zwłaszcza w mediach społecznościowych i na forach internetowych poświęconych zdrowiu.
 2. Wprowadzenie mechanizmów umożliwiających szybkie reagowanie i sprostowanie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd – na przykład w formie oficjalnych komunikatów, ostrzeżeń lub łatwo dostępnych baz wiedzy, w których pacjenci i ich rodziny mogliby weryfikować wiarygodność proponowanych terapii lub mechanizmów. Wartościowym przykładem mogą być rozwiązania stosowane w obszarze cyberbezpieczeństwa przez Zespół CERT
 3. Współpracę z organizacjami pozarządowymi, towarzystwami naukowymi, samorządem lekarskim/pielęgniarskim oraz innymi właściwymi instytucjami w celu zmotywowania organizacji zrzeszających profesjonalistów medycznych do aktywnego i intensywnego wykorzystania posiadanych uprawnień zmierzających do sankcjonowania nierzetelnych działań niezgodnych z aktualnym stanem wiedzy medycznej.
 4. Promowanie edukacji zdrowotnej i medialnej, tak aby pacjenci, ich rodziny oraz opiekunowie potrafili rozpoznać nierzetelne źródła informacji oraz nie ulegali naciskom wynikającym z agresywnych praktyk marketingowych.
- proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Odnosząc się do punktu pierwszego wskazanego w Pańskiej petycji, tj. podjęcia działań kontrolnych oraz monitorujących w zakresie propagowania terapii wątpliwej jakości w przestrzeni publicznej wskazać należy,

że Rzecznik podejmuje takie działania za każdym razem kiedy otrzyma taki sygnał. Znaczna część prowadzonych postępowań inicjowana jest przez Rzecznika z urzędu, wówczas wiedza o zaistniałym problemie niejednokrotnie powzięta zostaje ze środków masowego przekazu. Jednocześnie podkreślenia wymaga, że w obecnym stanie prawnym, w sprawach dotyczących osób niewykonujących zawodów medycznych i podmiotów nieposiadających wpisu do właściwego rejestru Rzecznik sam nie może prowadzić postępowań przeciwko wyżej wskazanym podmiotom niemniej w takich przypadkach wystosowuje zawiadomienia do organów w sprawie właściwych, w tym do organów ścigania.

W odniesieniu do podniesionych przez Pana zagrożeń wskazujemy, że Rzecznik wspólnie z Ministerstwem Zdrowia aktywnie pracuje nad tym, aby zwiększyć kompetencję Rzecznika. Prace zmierzają do takiej zmiany w przepisach prawa, która umożliwiłaby Rzecznikowi prowadzenie postępowania w odniesieniu do osób/podmiotów oferujących metody niezgodne z aktualną wiedzą medyczną, a których przypisywane są właściwości skutecznego i bezpiecznego świadczenia zdrowotnego.

Odnosząc się do punktu 2 petycji tj. wprowadzenia mechanizmów umożliwiających szybkie reagowanie i sprostowanie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd – uprzejmie informuję, że kwestia ta w odniesieniu do obszaru działania Rzecznika jest analizowana również w ramach prac, o których mowa wyżej.

Odnosząc się do punktu 3 Pana petycji, tj. współpracy z organizacjami pozarządowymi, towarzystwami naukowymi, samorządem lekarskim/pielęgniarskim oraz innymi właściwymi instytucjami w celu zmotywowania organizacji zrzeszających profesjonalistów medycznych do aktywnego i intensywnego wykorzystania posiadanych uprawnień zmierzających do sankcjonowania nierzetelnych działań niezgodnych z aktualnym stanem wiedzy medycznej wskazać należy, że Rzecznik Praw Pacjenta współpracuje z szerokim gronem interesariuszy, w szczególności z organizacjami pacjentów, których głos Rzecznik uważa za bardzo istotny. Kwestia skuteczności i konieczności działań organów dyscyplinarnych zawodów medycznych jest przez Rzecznika Praw Pacjenta poruszana publicznie, tak jak Rzecznik sam kieruje zawiadomienia o naruszeniu zasad wykonywania zawodu do samorządów zawodów medycznych i monitoruje przebieg rozpatrywania tych spraw.

Odnosząc się do punktu 4 Pana petycji, tj. promowania edukacji zdrowotnej i medialnej, tak aby pacjenci, ich rodziny oraz opiekunowie potrafili rozpoznać nierzetelne źródła informacji oraz nie ulegali naciskom wynikającym z agresywnych praktyk marketingowych wskazać należy, że jest to zagadnienie pozostające w sferze szczególnego zainteresowania Rzecznika. Rzecznik określa działania te jako priorytetowe bowiem bezpieczeństwa pacjentów to główne zadanie i oś działania Rzecznika. Wykonywanie tych działań znajduje swoje odzwierciedlenie w bieżącej działalności Organu w tym w ramach spotkań z Radą Organizacji Pacjentów działającą przy Rzeczniku Praw Pacjenta.

Rzecznik jest również czynnie zaangażowany w propagowanie edukacji zdrowotnej w tym także w ramach pracy nad projektem rozporządzenia wprowadzającym od roku szkolnego 2025/2026 nowy przedmiot jakim będzie edukacja zdrowotna¹.

Równocześnie Rzecznik stara się każdorazowa wskazywać na niesprawdzone informacje na swoich kanałach komunikacyjnych w mediach społecznościowych. Przykładem takich działań jest chociażby opublikowanie na platformie Facebook.com informacji, w której Rzecznik wyraził „Stanowczy sprzeciw wobec dezinformacji na temat szczepień przeciw HPV!”.

Z upoważnienia Rzecznika Praw Pacjenta
Jarosław Fiks
Dyrektor Generalny
Biura Rzecznika Praw Pacjenta
/Podpisano elektronicznie/

¹ Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, dostępny na: <https://legislacja.gov.pl/projekt/12394353/katalog/13110373#13110373>.

